

ULUSAL MESLEK
STANDARDI

MYK
MESLEKİ YETERLİLİK
KURUMU

TÜTÜN YETİŞTİRİCİSİ

SEVİYE 3

REFERANS KODU

17UMS0600-3

RESMİ GAZETE TARİH-SAYI

03.02.2026-33157

Meslek:	Tütün Yetiştiricisi
Seviye:	3¹
Referans Kodu:	17UMS0600-3
Standardı Hazırlayan Kuruluş(lar):	Hazırlayan: Türkiye Ziraat Odaları Birliği (TZOB) Güncelleyen: Tarım ve Orman Bakanlığı Eğitim ve Yayın Dairesi Başkanlığı
Standardı Doğrulayan Sektör Komitesi:	MYK Tarım, Avcılık ve Balıkçılık Sektör Komitesi
MYK Yönetim Kurulu Onay Tarih/Sayı:	Rev.00: 5/4/2017 Tarihli ve 2017/33 Sayılı Karar Rev.01: 10/10/2025 Tarihli ve 2025/106 Sayılı Karar
Resmî Gazete Tarih/Sayı:	Rev.00: 22/6/2017-30104 (Mükerrer) Rev.01:03/02/2026-33157
Revizyon No:	01

¹ Mesleğin yeterlilik seviyesi, 8 seviyeli Türkiye Yeterlilikler Çerçevesine göre Seviye 3 olarak belirlenmiştir.

TERİMLER, SİMGELER VE KISALTMALAR

ACİL DURUM: İş yerinin tamamında veya bir kısmında meydana gelebilecek yangın, patlama, tehlikeli kimyasal maddelerden kaynaklanan yayılım, doğal afet gibi acil müdahale, mücadele, ilk yardım veya tahliye gerektiren olayları,

ANIZ BOZMA: Hasadın ardından tarla yüzeyinde kalan kurumuş kök ve bitki gövdelerinden oluşan organik artıkların toprak işleme ile yeniden toprağa karıştırılmasını,

BOĞAZ DOLDURMA: Bazı bitki tür ve çeşitlerinde daha fazla kök oluşumu sağlanarak topraktaki bitki besin maddesi ve sudan daha fazla faydalanılması, bitkinin toprağa iyi tutunması amacıyla bitki diplerinin çapalanarak toprakla doldurulmasını,

CAN SUYU: Fidelerin toprağa dikildiğinde verilen ilk suyu,

DİP SIYIRMA: Tütün tarımında üst yapraklarda verim ile kalitenin artması, hastalık ve zararlıların yayılmasının önlenmesi amacıyla hiçbir ticari değeri olmayan en alttaki 2-5 yaprağın sıyrılarak tütün bitkisinden alınması işlemini,

DİZİM: Kırımı yapılan yaprakların el veya makine ile tekniğine uygun şekilde dizilmesini,

DRENAJ: Tarım arazisinde, bitkiye havadar bir kök bölgesi ve tarımsal faaliyetler için yeter derecede kuru bir üst toprak sağlamak amacıyla fazla suyun araziden uzaklaştırılması işlemini,

EL: Gövde üzerindeki yerlerine göre, aynı derecede olgunluk gösterip aynı zamanda kırılan ve boyut, biçim bakımından birbirine benzeyen yaprak kümesini,

FİDE YASTIĞI: Kültür bitkilerinde tohumdan fide elde etmek amacıyla hazırlanan bitki büyütme ortamını,

FİLİZ ALMA: Yaprak koltuklarından süren filizlerin kaliteyi olumsuz yönde etkilememesi için alınmasını,

ISCO: Uluslararası Standart Meslek Sınıflamasını,

İKİLEME: Toprak sürümünden sonra, keseklerin kırılması amacıyla toprağın hafif toprak işleme aletleri ile işlenmesini,

İSG: İş Sağlığı ve Güvenliğini,

İZOLASYON MESAFESİ: Yabancı tozlanmayı önlemek ve aynı zamanda çeşitli yollarla taşınan hastalıkların erişiminin engellenebildiği mesafeyi,

KARIK AÇMA: Tütün fidelerini dikmek için el veya makine ile toprakta yer açma işlemini,

KAYMAK TABAKASI: Yağışlardan veya sulamadan sonra, toprak üzerinde suyun yoğunlaştırdığı mil ve kil zerrelerinin birleşerek oluşturduğu tabakayı,

KILAVUZ ALMA: Tütün fideliklerinde diğerlerine kıyasla daha fazla gelişen fidelerin çekilip alınmasını,

KIRIM: Hasat olgunluğuna gelmiş yaprakların alt el gruplarından başlayarak koparılması işlemini,

KİŞİSEL KORUYUCU DONANIM: Çalışanı, yürütülen işten kaynaklanan, sağlık ve güvenliği etkileyen bir veya birden fazla riske karşı koruyan, çalışan tarafından giyilen, takılan veya tutulan, bu amaca uygun olarak tasarımı yapılmış tüm alet, araç, gereç ve cihazları,

KOLTUK ALTI YAPRAĞI: Uç ve tepe alma yapıldıktan sonra yaprak koltuklarındaki aktif gözlerden yeni gelişen koltuk sürgünlerinin diplerinden alınması işlemini,

KÜLTÜREL ÖNLEM: Hastalık ve zararlıların gelişimini güçleştiren, çoğalmalarını azaltan veya engelleyen tarımsal işlemleri içeren yöntemi,

MENŞE: Belirli üretim noktalarında yetiştirilen bir eko tipe ait tütün grubunu,

PİŞKİN FİDE: Dikime uygun fideyi,

REÇETE: Üretici kayıt defterinde yer alan zararlı organizmaların teşhisi, kimyasal mücadelesinde tavsiye edilecek bitki koruma ürünü aktif maddesinin/ticari ismi, dozu, gerektiğinde uygulamaya hazırlama ve uygulama şekli gibi diğer tavsiyeleri içeren yetkili kişilerce doldurulan kısım,

RİSK: Tehlikeden kaynaklanacak kayıp, yaralanma ya da başka zararlı sonuç meydana gelme ihtimalini,

RİSK DEĞERLENDİRMESİ: İş yerinde var olan ya da dışarıdan gelebilecek tehlikelerin belirlenmesi, bu tehlikelerin riske dönüşmesine yol açan faktörler ile tehlikelerden kaynaklanan risklerin analiz edilerek derecelendirilmesi ve kontrol tedbirlerinin kararlaştırılması amacıyla yapılması gerekli çalışmaları,

SAK: Tütün bitkisinin gövdesini,

SERTİFİKALI TOHUM: Her türlü deneme ve incelemeleri yapılarak satışına izin verilen, çeşit saflığı sağlanmış ve adı belirli olan belgeli tohumu,

SEYRELTME: Teknik olarak bitkilerin birim alanda istenen sayıya indirilmesi için fazlalıkların sökülüp atılmasını,

ŞAŞIRTMA: Fidelikte olgunlaşan fidelerin tekniğine uygun olarak sökülüp tarlaya dikilmesi işlemini,

TABAN TAŞI KIRMA (PULLUK TABANI): Tarımsal üretim yapılan alanların, devamlı aynı derinlikte işlenmesinden dolayı oluşan sert ve geçirimsiz tabakanın, dip kazan yardımıyla patlatılması işlemini,

TAVLANDIRMA: Tütünlerin daha sonra tabi tutulacağı işlemlerde kayıplara meydan verilmemesi amacıyla, kurutma işlemi tamamlanmış olan tütünlerin nemlendirilmesi işlemini,

TEHLİKE: İş yerinde var olan ya da dışarıdan gelebilecek, çalışanı veya iş yerini etkileyebilecek zarar veya hasar verme potansiyelini,

TEPE KIRMA: Bazı menşe tütünlerde; yaprakların sağlıklı bir Şekilde geliőebilmesi, yani bitkinin enerjisinin tamamını yapraklara harcayabilmesi için gövdenin uç bölümünün iek açmadan önce tekniğine uygun olarak kopartılmasını,

TESVİYE: Tarım arazisinin düzgün bir yüzeye sahip olması için yapılan düzeltme işlemini,

TÜTÜN AMBALAJLAMASI: Yetiştirilip dizimi yapılmış ve kurutulmuő tütün yapraklarının hasar görmeyecek Şekilde karton koliler içerisine yerleőtirilmesini,

YABANCI OT MÜCADELESİ: Yabancı otlara karşı mücadele ve koruma amacıyla yapılan faaliyetleri,

ifade eder.

İÇİNDEKİLER

1. GİRİŐ	7
2. MESLEK TANITIMI	8
2.1. Meslek Tanımı	8
2.2. Mesleğin Meslek Sınıflandırma Sistemlerindeki Yeri	8
2.3. Mesleğe Yönelik Özel Düzenlemeler	8
2.4. Çalışma Ortamı ve Koşulları	8
3. MESLEK PROFİLİ	10
3.1. Görevler, İşlemler, Başarım Ölçütleri, Mesleki Bilgiler ve Uygulama Becerileri	10
3.2. Kullanılan Araç, Gereç ve Ekipmanlar	21
3.3. Tutum ve Davranışlar	21
Ek: Meslek Standardı Hazırlama ve Doğrulama Sürecinde Görev Alanlar	22

1. GİRİŐ

Tütün Yetiştiricisi (Seviye 3) Ulusal Meslek Standardı 19/10/2015 tarihli ve 29507 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Ulusal Meslek Standartlarının ve Ulusal Yeterliliklerin Hazırlanması Hakkında Yönetmelik ve 27/11/2007 tarihli ve 26713 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Mesleki Yeterlilik Kurumu Sektör Komitelerinin Kuruluş, Görev, Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik hükümlerine göre MYK’nın görevlendirdiği Türkiye Ziraat Odaları Birliği (TZOB) tarafından hazırlanmış, sektördeki ilgili kurum ve kuruluşların görüşleri alınarak değerlendirilmiş ve MYK Tarım, Avcılık ve Balıkçılık Sektör Komitesi tarafından incelendikten sonra MYK Yönetim Kurulunca onaylanmıştır.

Tütün Yetiştiricisi (Seviye 3) Ulusal Meslek Standardının 01 no’lu revizyonu, Tarım ve Orman Bakanlığı Eğitim ve Yayın Dairesi Başkanlığı tarafından yapılmış ve MYK Tarım, Avcılık ve Balıkçılık Sektör Komitesi tarafından incelendikten sonra MYK Yönetim Kurulunca onaylanmıştır.

2. MESLEK TANITIMI

2.1. Meslek Tanımı

Tütün Yetiştiricisi (Seviye 3), iş sağlığı ve güvenliği önlemlerini alarak, çevresel sürdürülebilirlik ve kalite gerekliliklerine uygun şekilde iş programı ve tarla hazırlığını yapan, tütün yetiştirme süreçlerini yürüten nitelikli kişidir. Üretim sürecinde tütün fidesi yetiştirir, dikim, sulama, gübreleme, bakım, kırım ve dizim işlemlerini planlar, uygular veya yapılmasını sağlar. Tütünlerin kurutma, sınıflandırma ve ambalajlama işlemlerini gerçekleştirerek teslim hazır hale getirir. Üretim sürecinde kaliteyi ve verimliliği artırmaya yönelik uygulamaları takip eder; kaynakların etkin kullanımını ve çevreye duyarlı yöntemleri gözetir. Ayrıca, mesleki bilgi ve becerilerini geliştirmek amacıyla eğitim ve gelişim faaliyetlerine katılır.

2.2. Mesleğin Meslek Sınıflandırma Sistemlerindeki Yeri

ISCO 08: 6111 (Tarla ürünleri ve sebze yetiştiricileri)

2.3. Mesleğe Yönelik Özel Düzenlemeler

2872 sayılı Çevre Kanunu ve yürürlükteki alt mevzuatı.

4733 sayılı Tütün, Tütün Mamulleri ve Alkol Piyasasının Düzenlenmesine Dair Kanun ve yürürlükteki alt mevzuatı.

4857 sayılı İş Kanunu ve yürürlükteki alt mevzuatı.

5042 sayılı Yeni Bitki Çeşitlerine Ait İslahçı Haklarının Korunmasına İlişkin Kanun ve yürürlükteki alt mevzuatı.

5261 sayılı Dünya Sağlık Örgütü Tütün Kontrolü Çevre Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun ve yürürlükteki alt mevzuatı.

5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu ve yürürlükteki alt mevzuatı.

5488 sayılı Tarım Kanunu ve yürürlükteki alt mevzuatı.

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ve yürürlükteki alt mevzuatı.

5553 sayılı Tohumculuk Kanunu ve yürürlükteki alt mevzuatı.

5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu ve yürürlükteki alt mevzuatı.

6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ve yürürlükteki alt mevzuatı.

*Mesleğin icrasına yönelik İSG, çevre ve diğer konulardaki mevzuata uyulması esastır.

2.4. Çalışma Ortamı ve Koşulları

Tütün Yetiştiricisi (Seviye 3), çalışmalarını ağırlıklı olarak açık arazilerde ve tütün tarımına uygun alanlarda yürütür. Çalışma ortamı; toprak, su, gübre, zirai ilaçlar, tütün fideleri ve üretim materyalleri ile doğrudan teması gerektirir. Mevsimsel koşullara bağlı olarak sıcak, soğuk, yağışlı, nemli veya rüzgârlı hava şartlarında çalışılması söz konusudur.

Tütün Yetiştiricisi (Seviye 3), görevlerini bireysel olarak yerine getirebildiği gibi ekip çalışması içinde de yürütür. İş süreçlerinde ziraat mühendisleri, teknikerler, diğer çalışanlar ve işletme yöneticileri ile iletişim ve iş birliği içindedir. Meslek, sınırlı düzeyde özerklik gerektirmekte olup üretim planları ve kalite standartlarına uyum, sorumluluk bilinci ve sürekli mesleki gelişim önem taşır.

Meslek icrasında kullanılan tarım makineleri, kesici-delici aletler, zirai ilaçlar ve gübreler nedeniyle kaza, yaralanma ve sağlık riskleri bulunmaktadır. Mesleğe yönelik olarak ortaya çıkabilecek risklerle kaynağında mücadele edilir ve gerekli iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerine uyularak bu riskler bertaraf edilir. Risklerin tamamen ortadan kaldırılamadığı durumlarda ise işveren tarafından sağlanan uygun kişisel koruyucu donanımı kullanarak çalışır.

3. MESLEK PROFİLİ

3.1. Görevler, İşlemler, Başarım Ölçütleri, Mesleki Bilgiler ve Uygulama Becerileri

Görev		A. İSG, çevresel sürdürülebilirlik ve kalite gerekliliklerini uygulamak (devamı var)		
İşlemler		Başarım Ölçütleri		Mesleki Bilgiler ve Uygulama Becerileri
Kod	Açıklama	Kod	Açıklama	
A.1	İş sağlığı ve güvenliği önlemlerini uygulamak	A.1.1	Talimatlar doğrultusunda İSG ile ilgili önlemleri göz önünde bulundurarak, kendisini ve çevresindekileri riske atmayacak şekilde çalışır.	
		A.1.2	İş yerindeki araç, gereç ve ekipmanları sağlık ve güvenlik kurallarına uygun şekilde kullanarak çalışır.	
		A.1.3	Çalışma ortamında iş süreçlerine göre KKD'leri talimatlarına uygun olarak çalışır.	
		A.1.4	Kendisini ve çevresini etkileyeceğini gözlemlediği tehlike, risk ve ramak kala olayları yazılı ve/veya sözlü olarak ilgililer ile paylaşır.	
A.2	Acil durum talimatlarını uygulamak	A.2.1	Acil durum planında belirtilen hususlar dâhilinde alınan önleyici ve sınırlandırıcı tedbirlere uyarak çalışır.	
		A.2.2	İş yerinde sağlık ve güvenlik ile ilgili karşılaştığı acil durumları ilgili kişilere iletir.	
A.3	Çevre koruma önlemlerini uygulamak	A.3.1	Ortama bulaşma riski olan ve çevreye zarar verebilecek maddelere karşı talimatına uygun önlem alır.	
		A.3.2	İş süreçlerinde ortaya çıkan atıkları türüne (kâğıt, plastik, kimyasal, diğer sağlığa zararlı atıklar ve benzeri) göre tasnif eder.	
		A.3.3	Çalıştığı ortamdaki geri kazanılabilir materyallerin toplanmasına ve muhafazasına ilişkin belirlenen önlemleri uygular.	

Görev		A. İSG, çevresel sürdürülebilirlik ve kalite gerekliliklerini uygulamak		
İşlemler		Başarım Ölçütleri		Mesleki Bilgiler ve Uygulama Becerileri
Kod	Açıklama	Kod	Açıklama	
A.4	Sürdürülebilirlik stratejilerini uygulamak	A.4.1	Çalışma sürecinde kullanılan enerji, sarf malzemesi ve benzeri kaynakların etkin, tasarruflu ve verimli bir şekilde kullanılmasına yönelik önlemleri alır.	
		A.4.2	Çalışma sürecinde tüm süreçleri doğaya ve doğal kaynaklara zarar vermeden yürütür.	
		A.4.3	Çalışma sürecinde sürdürülebilirlik stratejileri kapsamında suyun etkin, tasarruflu ve verimli bir şekilde kullanılmasına yönelik önlemler alır.	
A.5	Üretimde kaliteyi sağlamak	A.5.1	Ekipman ve malzemeleri talimatında belirlenen şekilde kullanır ve muhafaza eder.	
		A.5.2	Yürüttüğü iş süreçlerindeki aksaklıkları belirleyerek düzeltilmesine ilişkin öneriler geliştirerek ilgili kişilere bildirir.	

Görev		B. İş programı yapmak		
İşlemler		Başarım Ölçütleri		Mesleki Bilgiler ve Uygulama Becerileri
Kod	Açıklama	Kod	Açıklama	
B.1	İş planlaması yapmak	B.1.1	Üretim faaliyetleri ile ilgili iş akışını planlar.	
		B.1.2	Kullanılacak makine/ekipman ve üretim materyallerini hazırlar.	
		B.1.3	Yapılacak işin, kullanılacak makine/ekipmanın özelliğine göre birlikte çalıştığı işçilere görev dağılımı yapar.	
B.2	Yetiştirme sürecine ilişkin bilgi akışı sağlamak	B.2.1	Doğal afet, hastalık, zararlılar ve benzeri hakkında ilgili kişilere bilgi verir.	
		B.2.2	Üretim sürecinde tür ve çeşitlerin özelliklerine göre yetiştirme süreçlerini gerekli durumlarda ilgili kişilere raporlar.	
B.3	Kayıt tutmak	B.3.1	Mevzuat gereği bulundurmamak zorunda olduğu belgeleri uygun sürelerde tutar ve saklar.	
		B.3.2	Yaptığı işlerle ilgili kayıtları düzenli olarak tutar.	
		B.3.3	Gerekli durumlarda ilgili kurum/kuruluşlara bildirimlerde bulunur.	

Görev		C. Tarla hazırlığı yapmak		Mesleki Bilgiler ve Uygulama Becerileri
İşlemler		Başarım Ölçütleri		
Kod	Açıklama	Kod	Açıklama	
C.1	Toprak hazırlığı yapmak	C.1.1	Tütün dikimi yapılacak arazinin yerini, münavebe esaslarını göz önünde bulundurarak ilgili kişi ile belirler.	
		C.1.2	Toprak ve su analizi için numune alınmasını sağlar.	
C.2	Drenaj ve tesviyenin yapılmasını sağlamak	C.2.1	Taban suyu seviyesini tespit ederek, gerekliyse drenaj kanallarının açılmasını ve uygun drenajın yapılmasını sağlar.	
		C.2.2	Arazi temizliğinin yapılmasını sağlayarak, tespit edilen meylin durumuna göre tekniğine uygun olarak tesviye yapılmasını sağlar.	
C.3	Fide dikimi yapılacak toprağı işlemek	C.3.1	Gerekliyse uygun alet/ekipmanlarla taban taşı (pulluk tabanı) kırmasının yapılmasını sağlar.	
		C.3.2	Gerekli ise anız bozma sürümü yapılmasını sağlar.	
		C.3.3	Uygun toprak tavında, birinci sürüm ve ikileme, üçleme yapılmasını sağlar.	
		C.3.4	Hafif toprak işleme aletleriyle toprak tesviyesi yapar.	
C.4	Sulama sistemini kurmak	C.4.1	Gerekli ise kullanacağı su kaynağını belirler.	
		C.4.2	Gerekli ise uygun sulama sisteminin kurulmasını sağlar.	

Görev		D. Tütün fidesi yetiştirmek (devamı var)		Mesleki Bilgiler ve Uygulama Becerileri
İşlemler		Başarım Ölçütleri		
Kod	Açıklama	Kod	Açıklama	
D.1	Tohum seçimini ve ilaçlamasını yapmak	D.1.1	Üretim sürecinde kendi tohumluğunu tarladan seçer ya da alıcının verdiği sertifikalı tohumluğu kullanarak çalışır.	
		D.1.2	Gerektiğinde reçeteye uygun ilaçla, tekniğine göre tohum ilaçlaması yapılmasını sağlar.	
D.2	Menşesine ve tekniğine uygun fidelik yeri düzenlemek	D.2.1	Fide yastıklarının hazırlanmasını sağlar.	
		D.2.2	Bitkinin tür ve çeşidinin hassasiyet durumuna göre, tekniğine uygun bir şekilde hastalık öncesi koruyucu ilaçlama yapılmasını sağlar.	
		D.2.3	Hastalık durumunda, bitkinin tür ve çeşidinin hassasiyet durumunu dikkate alarak, reçeteye uygun ilaçla ve tekniğine göre ilaçlama yapılmasını sağlar.	
		D.2.4	Yapılacak fide yastığı türüne ve toprak analiz sonuçlarına göre gübreleme yapılmasını sağlar.	
D.3	Tohumları fideliklere ekmek	D.3.1	Tohumların ince kumla karışmasını sağlar.	
		D.3.2	Tohumların ekiminin tekniğine uygun olarak yapılmasını sağlar.	
D.4	Fidelerin bakımını yapmak	D.4.1	Çimlenen fidelerde yabancı ot temizliği, sulama ve gübreleme yapılmasını sağlar.	
		D.4.2	Menşe ve tekniğine uygun seyreltme yapılmasını sağlar.	
		D.4.3	İlgili mevzuat çerçevesinde hastalık ve zararlı mücadelesi yapılmasını sağlar.	
		D.4.4	Diğerlerine kıyasla daha fazla gelişen fideleri çekip alır.	

Görev		D. Tütün fidesi yetiştirmek		
İşlemler		Başarım Ölçütleri		Mesleki Bilgiler ve Uygulama Becerileri
Kod	Açıklama	Kod	Açıklama	
D.5	Fidelerin sökümünü yapmak	D.5.1	Dikime hazır hale gelen pişkin olan fidelerin tekniğine uygun olarak sökümünün yapılmasını sağlar.	16. Fidelerin kök yapısına zarar vermeden söküm teknikleri 17. Fidelerin dikime kadar muhafazasında dikkat edilecek koşullar
		D.5.2	Dikime kadar tekniğine uygun olarak depolar.	

Görev		E. Tütün dikimi ve bakımı yapmak		Mesleki Bilgiler ve Uygulama Becerileri
İşlemler		Başarım Ölçütleri		
Kod	Açıklama	Kod	Açıklama	
E.1	Tarlada dikim hazırlığı yapmak	E.1.1	Şaşırtma öncesi gerekli hallerde sulama yaparak toprağın işlenmesini sağlar.	
		E.1.2	Tarlada tütün menşesine uygun karıkların açılmasını sağlar.	
E.2	Tütün fidelerinin tarlaya dikimini yapmak	E.2.1	Menşesine göre uygun aralıklarla makine ya da elle fide dikiminin yapılmasını sağlar.	
		E.2.2	Dikimde fidelere can suyu verilmesini sağlar.	
		E.2.3	Tutmayan fidelerin yerine yeni fide dikilmesini sağlar.	
		E.2.4	Gerekli ise menşesine ve toprak analiz sonuçlarına göre uygun gübreleme yapılmasını sağlar.	
E.3	Çapalama yapmak	E.3.1	Menşesine uygun teknikle yeterli sayıda çapalama yapılmasını sağlar.	
		E.3.2	Gerektiğinde boğaz doldurma yapılmasını sağlar.	
E.4	Hastalık ve zararlılara karşı mücadele yapmak	E.4.1	Hastalık ve zararlıların teşhisi ve mücadele yönteminin belirlenmesine ilişkin yetkili kişilere bilgi verir.	
		E.4.2	Hastalık ve zararlı türüne göre, uygun zirai mücadele yöntemini yetkili kişinin talimatları doğrultusunda belirler.	
		E.4.3	İlgili mevzuat çerçevesinde belirlenen mücadele metodunun uygulanmasını sağlar.	
E.5	Dip sıyırma ve tepe kırma yapmak	E.5.1	Tekniğine uygun olarak dip sıyırma yapar.	
		E.5.2	Gerek görüldüğünde filiz ve koltuk altı yaprağı alır.	

Görev		F. Tütün kırımı-dizimi ve kurutma yapmak		Mesleki Bilgiler ve Uygulama Becerileri
İşlemler		Başarım Ölçütleri		
Kod	Açıklama	Kod	Açıklama	
F.1	Kırım yapmak	F.1.1	El ile kırım yapılan türlerde menşesine uygun kırım yapılmasını sağlar.	
		F.1.2	Menşesine göre ve tekniğine uygun sak ile hasat yapılmasını sağlar.	
F.2	Tütün tohumu almak	F.2.1	Sonraki dönemlerde kullanmak üzere tohumluk için bitkileri seçer.	
		F.2.2	Ayrılmış bitkilerden tohum toplanmasını sağlar.	
F.3	Dizim yapmak	F.3.1	Kırılmış, toplanmış tütünlerin dizim yerine alınmasını sağlar.	
		F.3.2	Menşein gerektirdiği tekniğe göre el veya makine ile dizimin yapılmasını sağlar.	
F.4	Kurutma yerlerini hazırlamak	F.4.1	Menşesine uygun kurutma yerinin hazırlanmasını sağlar.	
		F.4.2	Kurutma işlemlerinde kullanılacak makine ve ekipmanı hazırlar.	
F.5	Menşesine uygun kurutma yapmak	F.5.1	Kurutma ortamlarını ve sürecini kontrol ederek gerekli görülen hallerde müdahale eder.	
		F.5.2	Tütünleri kurutma ve depolama yerlerine nakledilmesini sağlar.	

Görev		G. Tütünleri teslim hazırlamak		
İşlemler		Başarım Ölçütleri		Mesleki Bilgiler ve Uygulama Becerileri
Kod	Açıklama	Kod	Açıklama	
G.1	Tasnif yapmak	G.1.1	Tütünlerin tavlandırmasının yapılmasını sağlar.	
		G.1.2	Menşe özellikleri ve kırım sırasına göre sınıflandırmanın yapılmasını sağlar.	
G.2	Ambalajlama yapmak	G.2.1	Mevzuat ve alıcı taleplerine uygun olarak ambalaj malzemelerini temin eder.	
		G.2.2	Ambalajlamanın yapılmasını sağlar.	

Görev		H. Üretici tütünlerinin bakımını yapmak		
İşlemler		Başarım Ölçütleri		Mesleki Bilgiler ve Uygulama Becerileri
Kod	Açıklama	Kod	Açıklama	
H.1	Tütünlerin geçici depolanmasını sağlamak	H.1.1	Geçici süre için kullanılacak depoların temizlik, bakım ve düzenlemesinin yapılmasını sağlar.	
		H.1.2	Tütünlerin ambalajlama aşamasına kadar tekniğine uygun depolanmasını sağlar.	
H.2	Tütünlerin bakımını yapmak	H.2.1	Üretici bakım depolarının temizliğini, reçetesine göre ilaçlamasını, tekniğine göre düzenlemesinin yapılmasını sağlar.	
		H.2.2	Tütünlerin depoda menşe ve tekniğine uygun bakımlarının yapılmasını sağlar.	

Görev		I. Mesleki gelişim çalışmalarına katılmak		Mesleki Bilgiler ve Uygulama Becerileri
İşlemler		Başarım Ölçütleri		
Kod	Açıklama	Kod	Açıklama	
I.1	Bireysel mesleki gelişimini sağlamak	I.1.1	Eğitim ihtiyaçlarına göre ilgili birim veya kuruluşlar tarafından düzenlenen eğitim programlarını takip ederek kendisi ile ilgili olanlarına katılır.	
		I.1.2	Meslek ve sektördeki gelişmeleri ilgili kaynaklardan izleyerek çalışmalarına yansıtır.	
		I.1.3	Görevleriyle ilgili mevzuat ve norm değişikliklerini işletmenin ilgili birimlerinden öğrenerek yürüttüğü işlemlere yansıtır.	
I.2	Ekip arkadaşlarına işbaşı eğitim vermek	I.2.1	Çalışma ekibine yeni katılanlara yapılacak işlere ilişkin iş talimatlarını, bilgi ve deneyimlerini aktarır.	
		I.2.2	Ekip arkadaşlarına gerektiğinde işi uygulamalı olarak gösterir.	

3.2. Kullanılan Araç, Gereç ve Ekipmanlar

1. Ambalaj malzemeleri
2. Ekim, dikim, gübreleme makineleri
3. El aletleri
4. İğne, ip
5. Kişisel koruyucu donanımlar
6. Kurutma alet ve ekipmanları
7. Ölçüm aletleri
8. Sulama sistemleri ve ekipmanları
9. Toprak işleme alet ve makineleri
10. Traktör, römork
11. Yangın söndürme araçları
12. Zirai mücadele alet ve makineleri

3.3. Tutum ve Davranışlar

1. Bilgi, tecrübe ve yetkisi dâhilinde karar vermek
2. Çalışma ortamında iş disiplinine sahip olmak
3. Çalışma zamanını iş emrine uygun şekilde etkili ve verimli kullanmak
4. Çalışmalarında planlı, organize ve düzenli olmak
5. Çevre korumaya karşı duyarlı olmak
6. Çevre, kalite ve İSG mevzuatında yer alan düzenlemeleri benimsemek ve uygulamak
7. Deneyimlerini iş arkadaşlarına aktarmak
8. Doğayı dikkatli gözlemlemek ve doğa olaylarına karşı öngörülü olmak
9. Görev tanımını, görevi ile ilgili talimatları ve sorumluluklarını bilmek ve yerine getirmek
10. İş yeri çalışma prensiplerine uymak
11. İş yerinde ilgili kişilere, zamanında ve doğru bilgi aktarmak
12. İş yerine ait makine ve ekipmanların kullanımına özen göstermek
13. Kaynakların verimli kullanılmasına özen göstermek
14. Küresel ısınma ve iklim değişikliğinin farkında olmak
15. Mesleğine ilişkin yeniliklere ve yeni fikirlere açık olmak
16. Meslek etiğine uygun hareket etmek
17. Tehlike durumlarını dikkatle algılayıp ilgilileri bilgilendirmek
18. Tekniklere uygun şekilde çalışmayı prensip haline getirmek
19. Temizlik, düzen ve iş yeri tertibine özen göstermek

Ek: Meslek Standardı Hazırlama ve Doğrulama Sürecinde Görev Alanlar

1. Meslek Standardı Hazırlama Ekibi ve Teknik Çalışma Grubu Üyeleri:

No	Adı - Soyadı	Eğitim Bilgileri* (Tarih - Eğitim Kurumu/Bölüm Adı)	Deneyim Bilgileri* (Tarih – İş Yeri – Unvan)
1.	H. Hüseyin COŞKUN	TZOB	Başkan Danışmanı
2.	Dr. M. Fethi GÜVEN	TZOB	Teknik Hizmetler Kurulu Başkan V.
3.	Bülent UYANIK	TZOB	Teknik Müşavir
4.	Fatma GÜNDÜZ	TZOB	Teknik Müşavir
5.	Sezer ATSAN	TZOB	Teknik Müşavir Yardımcısı
6.	Ali GÜL	TOB-Taşrada ve UTEM'de teknik eleman, eğitici ve idareci olarak çalıştı.	TOB-Eğitim ve Yayın Dairesi Başkanlığı Çalışma Grup Sorumlusu Ziraat Yük. Müh.

*Yalnızca meslekle ilgili olan eğitim/deneyim bilgilerine yer verilecektir.

2. Görüş İstenen Kişi, Kurum ve Kuruluşlar:

Adnan Menderes Üniversitesi Ziraat Fakültesi Bahçe Bitkileri Bölümü

Akdağmadeni MYO

Akdeniz Üniversitesi Ziraat Fakültesi Bahçe Bitkileri Bölümü

Aksaray TBMYO

Anamur MYO

Andırın MYO

Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Bahçe Bitkileri Bölümü

Ankara Valiliği Tarım İl Müdürlüğü

Atatürk Üniversitesi Ziraat Fakültesi Bahçe Bitkileri Bölümü

Baskil MYO

Battalgazi MYO

Bayramiç MYO

Bingöl TBMYO

Bitki Islahçıları Alt Birliği (BİSAB)

Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğü (BÜGEM)

Bolu MYO

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı (İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü)

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Ziraat Fakültesi Bahçe Bitkileri Bölümü

Çölemerik MYO

Çukurova Üniversitesi Ziraat Fakültesi Bahçe Bitkileri Bölümü
Devlet Personel Başkanlığı
Dicle Üniversitesi Ziraat Fakültesi Bahçe Bitkileri Bölümü
Diyarbakır TMYO
Ege Üniversitesi Ziraat Fakültesi Bahçe Bitkileri Bölümü
Erciyes Üniversitesi Ziraat Fakültesi Bahçe Bitkileri Bölümü
Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Ziraat Fakültesi Bahçe Bitkileri Bölümü
Finike MYO
Gaziosmanpaşa Üniversitesi Ziraat Fakültesi Bahçe Bitkileri Bölümü
Gazipaşa MYO
Gemlik AK MYO
Gevaş MYO
Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü (GKGM)
Harran Üniversitesi Ziraat Fakültesi Bahçe Bitkileri Bölümü
İğdır Üniversitesi Ziraat Fakültesi Bahçe Bitkileri Bölümü
Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Ziraat Fakültesi Bahçe Bitkileri Bölümü
Kahta MYO
Kalecik MYO
Kilis MYO
Korkuteli MYO
Kozan MYO
Kumluca MYO
Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı (KOSGEB)
MEB Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü
MEB Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü
MEB Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü
Mustafa Kemal Üniversitesi Ziraat Fakültesi Bahçe Bitkileri Bölümü
Mut MYO
Ondokuz Mayıs Üniversitesi Ziraat Fakültesi Bahçe Bitkileri Bölümü
Ordu Üniversitesi Ziraat Fakültesi Bahçe Bitkileri Bölümü
Ortaca MYO
Ödemiş MYO
Pozantı MYO
Safiye Ç. MYO
Silifke Taşucu MYO
Silifke Taşucu MYO
Süleyman Demirel Üniversitesi Ziraat Fakültesi Bahçe Bitkileri Bölümü
Süs Bitkileri Üreticileri Alt Birliği (SÜSBİR)

T.C. Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı
Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müd. (TAGEM)
Tarım ve Orman Bakanlığı- Eğitim ve Yayın Dairesi Başkanlığı
Tohum Dağıtıcıları Alt Birliği (TODAB)
Tohum Yetiştiricileri Alt Birliği (TYAB)
Tohumluk Tescil ve Sertifikasyon Merkezi Müd. (TTSM)
Trakya Üniversitesi Ziraat Fakültesi Bahçe Bitkileri Bölümü
Tüketici Hakları Derneği (THD)
Tüketici Yararına Araştırma Derneği (TÜYADER)
Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu (TESK)
Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM)
Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK)
Türkiye İş Kurumu (İş ve Meslek Danışmanlığı Dairesi Başkanlığı)
Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB)
Türkiye Tohumcular Birliği (TÜRKTÖB)
Uludağ Üniversitesi Ziraat Fakültesi Bahçe Bitkileri Bölümü
Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı (YÖK)
Yüzüncü Yıl Üniversitesi Ziraat Fakültesi Bahçe Bitkileri Bölümü

3. MYK Sektör Komitesi Üyeleri ve Uzmanlar

Prof. Dr. Hasan Hüseyin ATAR	Başkan (Yükseköğretim Kurulu)
Dr. Hasan İrfan DEMİRYOL	Başkan Vekili (Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu)
Ali Burak ÖZDEMİR	Üye (Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı)
Fatih Hikmet ARGUN	Üye (Tarım ve Orman Bakanlığı)
Ali Osman KARAMERCAN	Üye (Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu)
Ali BİLGİN	Üye (Hak İşçi Sendikaları Konfederasyonu)
Ramazan ASAN	Üye (Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu)
Aysun ÇİLİNGİROĞLU	Üye (Türkiye Ziraat Odaları Birliği)
Dilek TORUN ALACA	Üye (Mesleki Yeterlilik Kurumu)

4. MYK Yönetim Kurulu

Aşkın TÖREN	Başkan (Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Temsilcisi)
Prof. Dr. Mehmet SARIBIYIK	Başkan Vekili (Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Temsilcisi)
Fethullah GÜNER	Üye (Millî Eğitim Bakanlığı Temsilcisi)
Bendevi PALANDÖKEN	Üye (Meslek Kuruluşları Temsilcisi)
Mehmet Ali KAYABAŐI	Üye (İşçi Sendikaları Konfederasyonları Temsilcisi)
Celal KOLOĞLU	Üye (İşveren Sendikaları Konfederasyonu Temsilcisi)